

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Ing. Mgr. Martinem Jakubem Brusem
ve věci

žalobce: P. S., narozen X
zastoupen X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 4. 9. 2024

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 18. 6. 2024 žalovaná zamítla žalobcovu žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). Žalobcovy námitky proti uvedenému rozhodnutí žalovaná zamítla rozhodnutím ze dne 4. 9. 2024, které je předmětem soudního přezkumu v této věci.

Žaloba

2. V žalobě žalobce namítal, že žalovaná nesprávně vyhodnotila podklady od lékařů a zařadila jeho zdravotní postižení do nesprávné kategorie podle vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Zdůraznil, že se u něj nejedná o lehkou mentální retardaci, ale o středně těžkou. Psychologický nález podle žalobce potvrdil, že není schopen se soustavně připravovat na budoucí povolání či vykonávat výdělečnou činnost. Žalobce uvedl, že na základě psychologického posudku mu bylo naměřeno IQ 46 bodů, praktická část IQ 58 bodů. Podle žalobce nelze doporučení psychiatra vykládat tak, že by byl žalobce schopen standardního zaměstnaneckého poměru.
3. Žalobce označil za absurdní, že by byl schopen pracovat, když není schopen uzavřít pracovní smlouvu, pochopit její význam, dostavit se do zaměstnání a pochopit náplň práce. Žalobce nezná hodnotu peněz, neumí držet příbor, nakrájet si jídlo, orientovat se v prostoru (musí být neustále doprovázen), vyžaduje trvalou péči, neumí číst ani psát, umí se jen podepsat. Žalobce pobírá příspěvek na péči v prvním stupni. Navrhl, aby soud zrušil napadené rozhodnutí i jemu předcházející rozhodnutí ze dne 18. 6. 2024 a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Vyjádření žalované k žalobě

4. Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že ze shromážděných lékařských podkladů vyplývá, že dominantním postižením u žalobce je lehká mentální retardace hodnocená podle kapitoly V, položky 8b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. V případě středně těžké mentální retardace ve smyslu položky 8c téže kapitoly by podle žalované muselo být u žalobce přítomno těžké snížení až vymizení ovládacích a rozpoznávacích schopností. Žalovaná podotkla, že pro kvalifikaci dominantního onemocnění žalobce jako středně těžké mentální retardace nesvědčí ani jím doložený psychologický nález ze dne 18. 3. 2024. Žalovaná rovněž upozornila, že pokles pracovní schopnosti v rámci řízení o přiznání invalidního důchodu neposuzuje klinický psycholog, ale IPZS.

Replika žalobce

5. Žalobce v podání ze dne 12. 3. 2025 nesouhlasil se závěrem posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) ze dne 17. 2. 2025. Konstatoval, že u lékařů se jedná jen o odhad, zatímco psycholog X provedl psychologické IQ testy, které vykazaly IQ 46. Závěr tohoto psychologa podle žalobce žalované nevyhovuje, a proto jej bez dalších důkazů zpochybnila. Poukazy na lenost, šitění se práce a simulování označil žalobce za typické předsudky vůči romské menšině. Podle žalobce je třeba, aby soud vycházel ze skutečných závěrů psychologických testů, které přesně vypovídají o jeho inteligenci. Podotkl, že Ministerstvo práce a sociálních věcí je finančně zainteresováno v tom, aby co nejvíce žadatelů důchod nedostalo. K umístění do chráněné dílny potřebuje žalobce být důchodcem, normální pracovní poměr by nepochopil a neustál.

Ústní jednání

6. Při jednání soudu konaném dne 1. 12. 2025 žalobcova zmocněnkyně uvedla, že žalobce je mentálně zaostalý. Psychologické testy prokázaly, že má IQ 46. Žalobce není schopen vykonávat výdělečnou činnost ani se na ni připravovat. Žalobcova zmocněnkyně musí žalobce všude doprovázet, protože nikam netrefí. Žalobce nezná cenu peněz, při nakupování

nechává vrácené peníze v obchodě. Namítala, že posudková komise IQ test nedělala, pouze se žalobce ptala na jeho sexuální orientaci. Žalobcova zmocněnkyně by chtěla žalobce umístit do chráněné dílny, ale řekli jí, že na to musí být invalidním důchodcem. Do normální práce jej vzít nechtěli, protože ničemu nerozumí. Žalobcova zmocněnkyně odmítla, že by žalobce nechávala doma, dokonce ho do školy vozila a několikrát ho i zbila, když do školy nechtěl. Ředitel školy žalobcově zmocněnkyni řekl, že by jej vyloučil pro velkou absenci a že ho ve škole nechat nemůže, protože podle zprávy psychologa se nemůže připravovat na budoucí povolání. Žalobcova zmocněnkyně popřela, že by žalobce zanedbávala.

7. Pověřená pracovnice žalované při tomto jednání odkázala na písemné vyjádření k žalobě. Posudek posudkové komise označila za úplný, objektivní a přesvědčivý. S ohledem na závěry tohoto posudku pověřená pracovnice žalované navrhla, aby soud žalobu zamítl.
8. Soud při jednání v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. provedl dokazování čtením posudku posudkové komise ze dne 17. 2. 2025 včetně protokolu o jednání posudkové komise.

Posouzení věci soudem

9. Žaloba není důvodná.
10. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že žalobce podal dne 25. 3. 2024 žádost o invalidní důchod. Žalovaná si opatřila posudek ze dne 27. 5. 2024, který vypracovala posudková lékařka X. Tato lékařka posoudila zdravotní stav žalobce a dospěla k závěru, že žalobce není invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti označila zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 8b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míru poklesu pracovní schopnosti stanovila na 30 % s tím, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti se podle § 3 a § 4 vyhlášky o posuzování invalidity nemění. Na základě uvedeného posudku žalovaná vydala rozhodnutí ze dne 18. 6. 2024, jímž žalobcovu žádost o invalidní důchod zamítla.
11. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky. Žalovaná si v řízení o námitkách nechala vyhotovit nový posudek o invaliditě. Dne 20. 8. 2024 jej vypracovala posudková lékařka X. Posudková lékařka opětovně posoudila zdravotní stav žalobce na základě předložené lékařské dokumentace a dospěla ke shodnému závěru. Vyslovila, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 8b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míru poklesu pracovní schopnosti stanovila na 30 % s tím, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti se podle § 3 a § 4 vyhlášky o posuzování invalidity nemění. Na základě tohoto posudku žalovaná vydala žalobou napadené rozhodnutí, kterým žalobcovy námitky zamítla.
12. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění platí, že *pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %*. Z odstavce 2 citovaného ustanovení vyplývá, že pokud pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, pokud poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a pokud poklesla nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
13. Pracovní schopnost je definována v § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění, podle kterého platí, že *pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k*

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. V souladu s odstavcem 4 citovaného ustanovení se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

14. V § 39 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění je dále stanoveno, že *za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí.* V souladu s odstavcem 6 téhož ustanovení se za stabilizovaný zdravotní stav považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení. Podle odstavce 7 téhož ustanovení je pojištěnec adaptován na své zdravotní postižení, jestliže nabyt, popřípadě znovu nabyt schopností a dovedností, které mu spolu se zachovanými tělesnými, smyslovými a duševními schopnostmi umožňují vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti.
15. Soud podotýká, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti se vždy určuje v celých číslech s tím, že procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení jsou uvedeny v příloze k vyhlášce o posuzování invalidity. Z § 2 odst. 3 této vyhlášky přitom vyplývá, že *je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.*
16. Podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity lze horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti zvýšit až o deset procentních bodů *v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici (odst. 1), nebo v případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici (odst. 2).* Z odstavce 3 téhož ustanovení plyne, že *zvýšení horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti podle odstavců 1 a 2 nesmí v úhrnu převyšit 10 procentních bodů.*
17. V nyní řešené věci byly žalobcova žádost o invalidní důchod i jeho námitky zamítnuty s odůvodněním, že z důvodu jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho

pracovní schopnost o 30 %. Pro vznik nároku na invalidní důchod je však nutné, aby míra poklesu pracovní schopnosti činila minimálně 35 %.

18. Soud připomíná, že jedním z předpokladů pro vznik nároku na invalidní důchod je existence invalidity pojištěnce ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, jak vyplývá z § 38 téhož zákona. Bylo proto třeba zjistit, zda žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí splňoval podmínky alespoň prvního stupně invalidity, tedy zda u něj došlo k poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 %. V této souvislosti soud poznamenává, že v daném případě nebylo mezi účastníky řízení žádného sporu o tom, zda žalobce získal potřebnou dobu pojištění, což je druhý předpoklad pro vznik nároku na invalidní důchod, jak vyplývá z § 38 zákona o důchodovém pojištění, a proto se soud touto otázkou nezabýval.
19. Již výše bylo zmíněno, že napadené rozhodnutí bylo odůvodněno závěrem posudkové lékařky o míře poklesu pracovní schopnosti žalobce. Soud se s tímto závěrem nespokojil, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity především závisí, vyžádal si v rámci tohoto soudního řízení v intencích § 52 odst. 1 v návaznosti na § 77 s. ř. s. odborný posudek od posudkové komise, která je v těchto věcech podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů povolána k posouzení zdravotního stavu žalobce. Tato komise nově posoudila celkový stav žalobce, pokles jeho pracovní schopnosti a stupeň invalidity.
20. Z obsahu posudkové dokumentace vypracované posudkovou komisí soud zjistil, že komise jednala v řádném složení [předsedkyně X, lékařka X (odbornost – psychiatrie) a tajemnice X]. Posudek ze dne 17. 2. 2025 byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace, odborných lékařských nálezů a po osobním vyšetření žalobce při jednání komise za účasti žalobcovy zmocněnkyně. Dále je z posudku patrné, jaké lékařské nálezy, zprávy, vyšetření a další listiny měla komise k dispozici. Jednalo se o spisovou dokumentaci IPZS, spisovou dokumentaci námitkového řízení, zprávy psychologa X ze dne 18. 3. 2024 a 21. 6. 2024, lékařské zprávy X ze dne 23. 1. 2024 a 8. 4. 2024, zprávu speciální pedagožky X a psychologa X ze dne 25. 4. 2017.
21. Na základě posouzení obsahu těchto podkladů a vlastního vyšetření žalobce lékařkou s odborností v oboru psychiatrie dospěla posudková komise k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí (tj. k 4. 9. 2024) žalobce nebyl invalidní ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, neboť u něj byl shledán pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu toliko o 30 %.
22. Posudková komise konstatovala, že u žalobce se jednalo k datu vydání napadeného rozhodnutí o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s tím, že rozhodující příčinou tohoto stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je lehká mentální retardace v horním pásmu rozmezí bez výchovných a pracovních vzorců. Popsala, že žalobce je orientován osobou i místem, má přiměřené psychomotorické tempo, má odpovědi adekvátní dotazům, odpovídá okamžitě, stručně. Dále komise uvedla, že nálada je v normě, chování klidné, společenské, nemá projevy úzkosti ani tenze, myšlení koherentní, simplexní, bez bludů, simulace a agravace (žalobce tvrdil, že nezná názvy dnů v týdnu, nezná názvy měsíců, neví, co je nyní za roční období). Vnímání je podle posudkové komise bez poruchy, intelekt podle rozsáhlé dokumentace v horním pásmu lehké mentální retardace, osobnost integrovaná. Komise u žalobce konstatovala absenci dostatečných výchovných vzorů, poukázala na záškoláctví, impulzivitu, iritabilitu a negativismus. Dodala, že žalobcova zmocněnkyně (matka) rovněž dlouhodobě nepracuje. Když žalobce odmítl chodit do školy,

tak zůstal prostě doma, měl velkou absenci, což však matka neřešila. Dále komise uvedla, že když žalobce nebaví pracovat, tak jeho matka usoudí, že žalobce má nárok na invalidní důchod. Žalobce podle posudkové komise neužívá žádná pravidelná psychofarmaka, psychiatrickou ambulanci X navštívil účelově poprvé, aby získal doklad k žádosti o invalidní důchod, avšak sám uvedený lékař v nálezů konstatoval nutnost žalobci umožnit a podpořit alespoň částečně zařazení do pracovního procesu jako významný léčebně preventivní prvek.

23. Výše specifikovanou rozhodující příčinu žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu posudková komise hodnotila podle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a to podle kapitoly V – *duševní poruchy a poruchy chování*, položky 8 – *mentální retardace*, podpoložky 8b – *mentální postižení lehkého stupně (debilita)*, IQ 50 – 69, *narušení adaptivního chování, značně snížená úroveň sociálních dovedností, je přítomen náhled, zhoršené nebo snížené ovládací a rozpoznávací schopnosti, výkon některých denních aktivit omezen*. Pro toto zdravotní postižení stanovuje vyhláška míru poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 30 až 45 %. Posudková komise stanovila míru poklesu pracovní schopnosti 30 %, a to pro horní pásmo lehké mentální retardace. Ke zvýšení uvedené hodnoty pro další postižení zdravotního stavu podle § 3 odst. 1 a 2 vyhlášky o posuzování invalidity nenašla posudková komise objektivní důvod.
24. K psychologického vyšetření X ze dne 18. 3. 2024 komise uvedla, že dané psychologické vyšetření nepokládá za validní pro účelovou nespolupráci žalobce. Podle komise psycholog především objektivně nevysvětlil, proč žalobce s lehkou mentální retardací v horním pásmu, má v jeho psychologickém vyšetření pokles na hranici lehké a střední mentální retardace. Podle komise se to nedá vysvětlit jinak než účelovostí nálezů. Posudková komise současně poukázala na výsledky vyšetření speciálně pedagogického centra ze dne 19. 7. 2021 a 5. 9. 2021, podle nichž je žalobce žákem se speciálními vzdělávacími potřebami z důvodu lehkého mentálního postižení; doporučeno bylo pokračovat ve vzdělávání na střední škole v učebním oboru prodavačské práce.
25. Podle posudkové komise je žalobce schopen vykonávat pomocné prodavačské práce ve smyslu doplňování zboží, práce úklidového charakteru i při údržbě zeleně a čistoty města. Komise konstatovala, že žalobce je absolventem odborného učiliště prodavačských prací od 1. 9. 2021 do 22. 3. 2024, které však nedokončil, protože už jej nebavilo chodit do školy.
26. Soud zhodnotil citovaný posudek posudkové komise ze dne 17. 2. 2025, který představuje stěžejní důkaz v tomto soudním řízení, a dospěl k závěru, že posudek byl vypracován po náležitém posouzení zdravotního stavu žalobce na základě předložené lékařské dokumentace, odborných lékařských nálezů a přímého vyšetření žalobce při jednání posudkové komise. Z pohledu soudu je proto tento posudek úplný, objektivní a přesvědčivý. Soud zdůrazňuje, že posudková komise jednoznačně určila rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, přičemž současně vysvětlila, proč přistoupila k podřazení rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce pod kapitolu V, položku 8b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity.
27. Za podstatné považuje soud to, že žalobcův zdravotní stav byl posouzen dvěma posudkovými lékaři v průběhu správního řízení a posudkovou komisí. Všichni posudkoví lékaři přitom dospěli ke shodnému posudkovému závěru, že žalobce nebyl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní, a to ani v prvním stupni. Všichni posudkoví lékaři se shodli na tom, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je onemocnění uvedené v kapitole

V, položce 8b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Na procentuální míře poklesu pracovní schopnosti žalobce se shodli rovněž všichni tři posuzovatelé, neboť tuto míru stanovili shodně na 30 %. Soud tedy nemá pochybnost o správnosti lékařských závěrů posudkových lékařů, neboť posudkové závěry se nelišily v tom, že žalobce nebyl invalidní, a to ani v prvním stupni.

28. S výše popsáním závěrem posudkové komise se soud ztotožnil a za daného stavu věci neshledal potřebu, aby byl posudek posudkové komise ze dne 17. 2. 2025 doplňován či aby byl případně ve věci vypracováván další posudek jinou posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí nebo dokonce aby bylo přikročeno ke znaleckému zkoumání zdravotního stavu žalobce. Komise rovněž náležitě odůvodnila, proč nepřihlédla k závěru X, který neodpovídal závěrům ostatních lékařských zpráv. Nebylo proto nutné, aby soud vyslyšel X jako svědka.
29. Soud rovněž neprovedl žalobcem navržené dokazování rozhodnutími žalované ze dne 18. 6. 2024 a ze dne 4. 9. 2024, správním spisem a psychologickým posudkem X. Soud přitom vycházel z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, podle které se správním spisem se dokazování neprovádí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS). Totéž samozřejmě platí i pro jednotlivé součásti správního spisu (zde rozhodnutí žalované a psychologický posudek). Soud neprovedl ani navržený důkaz znaleckým posudkem z oblasti psychiatrie, neboť skutkový stav byl v tomto řízení zjištěn dostatečně a další dokazování by jen neúměrně prodlužovalo soudní řízení. Všechny uvedené důkazní návrhy proto soud vyhodnotil jako nadbytečné.
30. Závěr soudu o tom, že v daném případě již nebylo zapotřebí provádět další dokazování, odpovídá ustálené judikatuře soudů rozhodujících ve správním soudnictví včetně Nejvyššího správního soudu (srov. např. jeho rozsudky ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003-50, č. 150/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003-48, či ze dne 12. 3. 2009, č. j. 3 Ads 143/2008-92).
31. K námitce, že během jednání komise padly nezaprotokolované předsudečné slovní výpady a s ničím nesouvisející dotaz na žalobcovu sexuální orientaci, soud konstatuje, že žalobce tato svá tvrzení ničím nedoložil. Z protokolu o jednání komise nic takového nevyplývá. Ani z něj nevyplývá, že by žalobce či případně jeho zmocněnkyně (matka), která byla u jednání komise rovněž přítomna, vznesli jakékoli námitky proti chování členů komise. Žalobce i jeho zmocněnkyně (matka) protokol bez výhrad podepsali. Žalobce rovněž po jednání posudkové komise nepodal proti členům komise stížnost pro jejich nevhodné chování při jednání podle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Uvedené skutečnosti oslabují důvěryhodnost tvrzení žalobce, a proto soud uvedenou námitku neshledal důvodnou (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2013, č. j. 4 Ads 50/2013-17, bod 17).
32. Žalobce nijak nedoložil ani tvrzenou finanční zainteresovanost Ministerstva práce a sociálních věcí. Soud zdůrazňuje, že posudková komise je odborný orgán zřízený zákonem a svůj závěr o poklesu pracovní schopnosti žalobce náležitě a srozumitelně odůvodnila a založila na medicínských zjištěních podložených lékařskými zprávami. Závěr komise se rovněž shoduje se závěry dvou posudkových lékařek ze správního řízení. Soud tudíž nemá důvod pochybovat o závěrech komise ani o její objektivitě (nezaujatosti).
33. Dále se soud zabýval konstatováním, že aby mohl být žalobce umístěn do chráněné dílky, musí pobírat invalidní důchod, přičemž běžný pracovní poměr by nepochopil a neustál.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Toto tvrzení vyvrátila posudková komise, která sdělila, že žalobce je schopen vykonávat pomocné prodavačské práce ve smyslu doplňování zboží, práce úklidového charakteru i při údržbě zeleně a čistoty města. Ostatně i sám žalobce posudkové komisi sdělil, že pracoval v Penny marketu, doplňoval zboží a bavilo jej to. Pro úplnost soud dodává, že podmínkou pro práci v chráněné dílně není status invalidního důchodce. Postačuje status osoby zdravotně znevýhodněné ve smyslu § 67 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Smyslem a účelem tohoto institutu je totiž zatraktivnění zaměstnávání právě těch osob s dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, které nejsou invalidní.

34. Soud nijak nezpochybňuje existenci ani dlouhodobost zdravotních obtíží žalobce, které nepochybně působí komplikace a omezení v jeho životě. Soud nicméně zdůrazňuje, že přiznání invalidního důchodu v určitém stupni musí být podloženo objektivně zjištěným zdravotním stavem. To se v tomto případě nestalo, neboť obě posudkové lékařky ve správním řízení i posudková komise v soudním řízení shodně dospěly k závěru, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobce nedosahuje alespoň 35 %, což je hranice pro první stupeň invalidity. Posudek posudkové komise podle názoru soudu představuje dostatečnou odpověď na jednotlivé námitky přednesené žalobcem, který svůj zdravotní stav popisuje a hodnotí výhradně subjektivně (zdůrazňuje přitom neschopnost uzavřít pracovní smlouvu, pochopit její význam, dostavit se do zaměstnání, pochopit náplň práce, orientovat se v prostoru, číst, psát a chápat cenu peněz), zatímco posudkoví lékaři předkládají hodnocení objektivní, vycházející z aktuální zdravotní dokumentace a jejího odborného medicínského posouzení, při kterém řádně zohlednili všechny zdravotní komplikace žalobce.
35. Posudková komise v posudku jednoznačně vyvrátila žalobcův argument, že se u něj jedná o středně těžkou mentální retardaci. Vysvětlila, proč nepřihlédla k závěrům psychologického vyšetření provedeného X, na kterých žalobce staví své námitky. Soud pokládá výše citované vysvětlení za logické a dostatečné. Námitky odkazující právě na závěry X a jím provedený test IQ proto soud neshledal důvodnými. Pro úplnost soud dodává, že žalobce podle posudkové komise se zmíněným psychologem účelově nespolupracoval, tudíž výsledné posouzení včetně zjištěného IQ nemá potřebnou vypovídací hodnotu. Soud souhlasí s posudkovou komisí, že se závěry X významně liší od dřívějších posouzení, aniž by X uvedl důvody, proč se tak stalo. Ze zmíněného psychologického vyšetření tudíž nelze vycházet. Nadto soud poznamenává, že stanovená hodnota IQ není jediným kritériem pro podřazení zdravotního postižení pod příslušnou podpoložku v kapitole V, položce 8 přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Žalobcova argumentace hodnotou IQ, navíc vycházející z vadného psychologického posouzení, tak není způsobilá zpochybnit závěry posudkové komise, která se zabývala všemi kritérii uvedené podpoložky 8b.
36. Soud dále připomíná, že psychiatr X žalobci doporučil alespoň částečné zařazení do pracovního procesu jako významný léčebně preventivní prvek. Tím popřel žalobcovu argumentaci o neschopnosti připravovat se na budoucí povolání a vykonávat výdělečnou činnost. Stejně tak zprávy z vyšetření ve speciálním pedagogickém centru ze dne 19. 7. 2021 a 5. 9. 2021 obsahovaly doporučení pokračovat ve vzdělávání v oboru prodavačských prací. Tím byla zcela vyvrácena žalobcova argumentace, vycházející z posudkovou komisí zpochybněného psychologického vyšetření provedeného X, že žalobce není schopen přípravy na budoucí povolání.
37. K tvrzení žalobcovy zmocněnkyně, že žalobce vozila do školy a nezanedbávala jeho školní docházku, soud poukazuje na to, že sama následně uvedla, že ředitel školy chtěl žalobce vyloučit pro velkou absenci. Tato tvrzení si navzájem odporují, protože pokud by žalobcova

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zmocněnkyně (matka) skutečně řádně dohlížela na to, aby žalobce chodil do školy, neměl by mít takovou absenci, která by ředitele školy vedla k úvaze o jeho vyloučení. Co bylo skutečným důvodem ukončení školní docházky, žalobce soudu nedoložil. Uvedená námitka proto není důvodná.

38. Další žalobcem tvrzená skutečnost, že pobírá příspěvek na péči v prvním stupni, není pro nyní řešenou věc podstatná, neboť kritéria pro přiznání zmíněného příspěvku se od podmínek pro přiznání invalidního důchodu významně liší.
39. Vycházejí z citovaného posudku posudkové komise ze dne 17. 2. 2025 soud konstatuje, že žalovaná vynaložila dostatečné úsilí a objektivně zjistila žalobcův zdravotní stav. Správnost skutkových zjištění žalované včetně určení rozhodující příčiny žalobcova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a míry poklesu žalobcovy pracovní schopnosti (30 %) posudková komise potvrdila.
40. S ohledem na shora uvedené skutečnosti dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, neboť neshledal, že by žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, v rozporu se zákonem o důchodovém pojištění, správním řádem či vyhláškou o posuzování invalidity. Soud proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.
41. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalované náhrada nákladů řízení ze zákona nepřísluší, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
42. Pro úplnost soud směrem k žalobci poznamenává, že případné zhoršení zdravotního stavu, které nastalo (či nastane) po dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí (po 4. 9. 2024), může žalobce uplatnit v případném novém správním řízení o nové žádosti o přiznání invalidního důchodu. Soud současně zdůrazňuje, že případné zhoršení zdravotního stavu musí být řádně zdokumentováno lékařskými zprávami.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 1. prosince 2025

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.